

Jk 1,1-4 Mějte radost z průšvihů

1. čtení: Lk 4,1-13 – Pokušení na poušti

Kázání: Jakub 1,1-4 Jakub, služebník Boží a Pána Ježíše Krista, posílá pozdrav dvanácti pokolením v diaspoře. Mějte z toho jen radost, moji bratří, když na vás přicházejí rozličné zkoušky. Vždyť víte, že osvědčí-li se v nich vaše víra, povede to k vytrvalosti. A vytrvalost ať je dovršena skutkem, abyste byli dokonalí a neporušení, prosti všech nedostatků.

Bratři a setry, většinou ta svoje kázání začínám otázkou. A tak ani dnes neudělám výjimku. Myslím, že všichni, kdo tu dneska jste, byste o sobě řekli, že jste křesťané. Věříte, že vás má Pán Bůh rád a že se o vás stará. A máte taky nějaké problémy? Těžkosti, trápení, průšvihy? Snad vám nebude vadit, když odpovím za vás. Jistěže máte. Máme je všichni. Jsme sice křesťané, to ale neznamená, že nejsme lidé. Každý člověk má dost svých problémů. A jak se vám líbí, když někdo za vámi přijde a vy zrovna zápasíte s něčím těžkým, co vám nedá spát a trápí vás to, a ten někdo se vytasí s takovou tou pěknou lidovou moudrostí: Jó, to víš, jak se do lesa volá, tak se z něho ozývá. A tak dlouho se chodí se džbánem pro vodu, až se ucho utrhne. Takovýchle mouder máme každý plné kapsy. Pomohlo vám někdy tohle moudro? Mě osobně při tom napadá něco, co moc pěkně vyjádřil jeden můj moudrý kamarád: To je na pěst. Podívejme se tedy, co nám do těchto situací říká Bible, konkrétně Jakub ve svém dopisu. Ten říká, že ze všech těch životních těžkostí a trápení se máme jen a jen radovat. No není teprve tohle na pěst? Doufám, že není. Podívejme se dnes blíže na toho provokatéra Jakuba, jestli si z nás dělá srandu, nebo jestli nám má co říci do těch našich těžkostí.

Vezměme to od začátku. Komu to ten Jakub vlastně píše? Dvanácti pokolením v diaspoře. Řečeno česky: Křesťanům, kteří okolo sebe moc podobně věřících nemají. Myslím, že to platí i pro nás. Jsme tady v Soběslavi menšina. I když bychom k sobě připočetli bratry katolíky a starokatolíky, pořád jsme exoti. Není normální být křesťan. A není normální být v tak drtivé menšině. To samo už přináší problémy. A když se k tomu přidají ještě ty další, osobní problémy a trápení, může to být až nesnesitelné. On se vždycky najde někdo, kdo se nás tak mile přátelsky zeptá: A jak pak to, že máš trápení? Copak ti pánbůh nepomůže? Myslím, že to Jakubovo psaní je určeno i nám.

Zastavme se ale ještě u toho prvního verše. Jakub nám posílá pozdravy. A v originále, v řečtině, používá to nejběžnější slovní spojení. To, co my říkáme slovy: Buďte zdraví. To jsme holt my Češi. Pořád si přejeme hlavně to zdravíčko. Neumíme ani vyřídít pozdravy, abychom v tom alespoň to slovo zdraví nezmínili. V řečtině si ale lidé v běžném pozdravu nepřáli zdraví, nýbrž radost. Radost ze života. Jakub nám tedy píše: Bratři křesťané tam, kde vás moc není, mějte radost ze života. A pokračuje: A největší radost mějte, když ten život stojí za starou bačkoru. Když na vás přicházejí zkoušky.

Omlouvám se, že dnes budu trochu více vykládat význam a smysl těch slov. Jakub ten svůj dopis totiž psal řecky a ono se to těžko překládá. Píše, že se máme nejvíc radovat, když na nás přicházejí zkoušky. Normální překlad by měl být místo slova zkoušky spíše pokušení. Jenže při slově pokušení nás nejvíc napadne asi reklama na čokoládu, cigareta pro nekuřáka nebo hezká holka pro ženatého muže. V Bibli má ale slovo pokušení mnohem drsnější význam. Znamená: Mít vážný problém. Dostat se do situace, kdy už nevím, kudy kam. Kdy nevidím východisko. Tedy situace beznaděje. No a podle Jakuba se máme právě z těchto beznadějných situací nejvíc radovat. Proč?

Protože osvědčí-li se v nich naše víra, povede to k vytrvalosti. A tady nás ta Jakubova slova asi nejvíc dráždí. Znamená to, že se máme radovat ze všech těch trápení a těžkostí, protože si nás alespoň může Pán Bůh

vyzkoušet, jestli mu doopravdy věříme? Je tedy každé naše trápení takovým testem od Pána Boha? A když v tom testu obstojíme, když to všechno se zaťatýma zubama vydržíme, Pán Bůh nás pochválí, že mu tak pěkně věříme? Nebo nás alespoň nepotrestá? No a my pak budeme ještě vytrvalejší a připravení na ještě horší Boží testy? Ne, Jakub vskutku nebyl takový blbec, aby si něco takového myslel, natož aby to psal ostatním. A jestli to v těch jeho slovech takto slyšíme, znamená to, že my sami máme problém s Pánem Bohem. Že si ho ještě pořád představujeme, jako bezcitného vědce, který si na nás nebohých lidech dělá svoje pokusy. Smutná to představa Boha. On vskutku není ten, který má něco takového zapotřebí.

O čem teda ten Jakub mluví? Mluví o víře. A víra, to je, alespoň podle Bible, vždycky vztah. A vztah má dva konce. Jakub tu nemluví o tom, jak se osvědčíme my. Jak někomu předvedeme svou pevnou víru. Nebo jak se blýskneme před Bohem. Tady jde o to, jak se nám osvědčí ten, kterému věříme. V těch těžkostech si nezkouší Bůh nás. On zkouší sám sebe. Jakub se nám tu snaží sdělit asi tohle: Mějte radost, když se dostanete do problémů, když se dostanete do bezvýchodných i beznadějných situací, protože až v nich se ukáže, jestli ten, komu věříte, si vaši důvěru opravdu zaslouží. Jestli vás podrží. A protože vztah má dva konce, vyzkoušíte si taky, jestli se toho držíte vy. Jestli to, co prožíváte, je opravdu víra, nebo jenom nějaké náboženské nalhávání si. V lepším případě pohádka. Ano, osvědčí se to i tím, že u toho zůstaneme, vytrváme. A tohle se netýká jenom víry. Úplně stejné je to v jakémkoli vztahu. Teprve v problémech, teprve tam, kde nám teče do bot, se ukáže, za co ty naše vztahy stojí. Kdo je skutečný přítel. Platí to i v manželství. Chtěli byste bezproblémové manželství? Tak si vezte na dálku někoho, koho nikdy nevidíte, s kým se ani nebudete moci pohádat. To bude bezproblémové manželství. Bohužel se ale taky vyhnete tomu krásnému, co z toho vztahu vyplývá. Nikam vás to neposune. Bude to k ničemu. Stejně tak víra, která se nemusí s ničím těžkým vyrovnávat, která je na dálku, nic od toho druhého neočekává a nemůže být zraněná, tak taková víra je k ničemu.

To je smyslem toho posledního verše. Ta vyzkoušená víra, ta, která i bolí, může způsobit, že se z nás stanou opravdovější lidé. V řečtině se tu mluví o úplném, dokonalém lidství. Úplný, dokonalý člověk. To u Jakuba není bezchybný svatoušek, který by kázal tu svou bezchybnost ostatním. Je to naopak člověk, který si sám sáhl na dno, který ví, co je to selhání a o čem je život. A takový člověk pak nemá potřebu druhé moralizovat. Kázat jim a poroučet, co by měli a neměli.

Jen to Bohužel není automatické. Že by každý, kdo si projde velkým trápením, byl potom lepší člověk. Tak to není. Ale může se to stát. A to nám taky Jakub přeje. Aby se z nás právě skrze zkoušky a utrpení stali opravdoví, skuteční lidé. Ti, kteří jenom nevedou krásné zbožné řeči, ale jsou schopni toho druhého skutečně vyslechnout, být s ním, snad mu i opravdu pomoci.

O něčem tu ale Jakub nemluví. A sice o těch tragédiích, které přesahují naše chápání. Jsou hrozné věci, které se lidem dějí, a o kterých ani Jakub, ani my, ani nikdo jiný nemůže nic říci. Ale i tam, kde umlká a má umlkat všechno lidské, zůstává ještě Bůh sám. Ať mluví on sám. Kéž dokážeme mlčet a pustit ho ke slovu.

Amen